

Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2020/56147

Dato: 24.3.2020

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

BESTILLING AV VURDERINGER - KARANTENESKADEGJØRERLISTER-DELLEVERANSE 2

Mattilsynet viser til dialog med Vitenskapskomiteen for mat og miljø om bidrag fra VKM i arbeidet med å fornye det norske plantehelseregulverket. Denne bestillingen omfatter andre delleveranse.

Bakgrunn

I det pågående arbeidet med forslag til nye lister med regulerte planteskadegjørere innhenter Mattilsynet bidrag fra VKM og NIBIO gjennom bestillinger til flere delleveranser. I bestillingen til VKM på første delleveranse ba vi om en oversikt over - og en vurdering av - den foreliggende dokumentasjon på etablerings- og skadepotensialet for skadegjørere som er listet i dagens forskrift om plantehelse, men som hverken var foreslått som EU-karanteneskadegjørere (QP), beskytta sone-karanteneskadegjørere(QP-PZ) eller regulerte ikke-karanteneskadegjørere(RNQP) i EU¹. Mattilsynet mottok i oktober 2019 svar fra VKM på dette oppdraget. I tillegg mottok vi fra NIBIO i november en første delleveranse med oversikt over anbefalte navn, og EPPO-kode på alle skadegjørerne som er regulert i dagens forskrift, samt status for forekomst av en del av dem.

I neste steg av arbeidet vil Mattilsynet se på hvilke av skadegjørerne som er regulert i dagens forskrift som fortsatt bør være regulert (enten som QP eller RNQP for Norge), og om det er noen som bør foreslås deregulert. Ved hjelp av risikokategoriseringer ønsker Mattilsynet å få avklart for hvilke skadegjørere det er behov for en PRA før vi kan ta stilling til videre regulering.

¹ Kommisjonsforordning 2019/2072 lister «EU-karanteneskadegjørere» (QP), «beskytta sone-karanteneskadegjørere» (QP-PZ) og såkalte «EU-regulerte ikke-karanteneskadegjørere» (RNQP)

Oppdraget – delleveranse 2

Mattilsynet ber VKM gjennomføre risikokategoriseringer for et utvalg planteskadegjørere som er regulert i forskrift om plantehelse. Skadegjørerne vi ønsker risikokategoriseringer av finnes på den vedlagte lista.

Utvalget omfatter de av skadegjørerne som ikke er regulert i EU (jf. Annex II, III og IV i Regulation 2019/2072), samt de av skadegjørerne som er regulert som RNQP i EU, men som vi i dag har grunn til å anta ikke forekommer i Norge.

Det ønskes at risikokategoriseringene gjøres opp mot kriterier for hva som karakteriserer en potensiell karantenskadegjører (QP) og en potensiell regulert ikke-karantenskadegjører (RNQP). For hver av skadegjørerne ber vi om at VKM beskriver kort følgende

- Identitet til skadegjøreren (*Identity of the pest*)
- Fravær eller forekomst i Norge (*Absence/presence*)
- Status i norsk regelverk (*Regulatory status*)
- Skadegjørerens potensiale for innførsel, etablering og spredning i Norge (*Pest potential for entry, establishment and spread*)
- Potensielle konsekvenser i Norge (*Potential for consequences*)
- Tilgjengelige tiltak (*Available measures*)
- Konklusjon på risikokategoriseringen (*Conclusion of pest categorisation*)

Konklusjon på risikokategoriseringen for den enkelte skadegjøreren skal ende med en vurdering av om skadegjøreren for Norge kan kategoriseres som en potensiell QP, en potensiell RNQP, eventuelt ingen av disse kategoriene.

Data, referanser

Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere (FOR-2000-12-01-1333) (forskrift om plantehelse)

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/2072 of 28 November 2019 establishing uniform conditions for the implementation of Regulation (EU) 2016/2031 of the European Parliament and the Council, as regards protective measures against pests of plants, and repealing Commission Regulation (EC) No 690/2008 and amending Commission Implementing Regulation (EU) 2018/2019

Delleveranse fra NIBIO november 2019 (endelig versjon ettersendes)

Språk

Rapporten på delleveranse 2 skrives på engelsk.

Tidsramme

Mattilsynet ber om svar på delleveranse 2 innen 15.10.2020.

Kontaktpersoner

Hilde Paulsen og Helen Ihlebakk Hauger, Mattilsynet HK, seksjon planter.

Med vennlig hilsen
Are Tømmerberg Sletta
Seksjonssjef planter

Vedlegg.

Planteskadegjørere som ønskes risikokategorisert av VKM i delleveranse 2.

Navn brukt i forskrift om plantehelse Navn i uthevet skrift er der NIBIO i nov. 2019 har justert eller anbefalt annet navn	EPPO-kode anbefalt av NIBIO	Kommentar
<i>Cacoecimorpha pronubana</i> Hübner	TORTPR	
<i>Epichoristodes acerbella</i> Walker	EPIOIO	
<i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner)	HELIAR	
<i>Spodoptera littoralis</i> (Boisduval)	SPODLI	
<i>Arthurdendendyus triangulatus</i> <i>Arthurdendendyus triangulatus</i> (Dendy)	ARDDTR	
<i>Melampsora medusae</i> Thümen <i>Melampsora medusae</i> von Thümen	MELMME	
<i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey <i>Monilinia fructicola</i> (G. Winter) Honey	MONIFC	
<i>Ophiostoma wageneri</i> (Goheen & Cobb) Harrington	LEPGWA	
<i>Radopholus similis</i> (Cobb) Thorne	RADOSI	
<i>Alternaria mali</i> Roberts	ALTEMA	
<i>Phialophora cinerescens</i> (Wollenweber) van Beyma	PHIACI	
<i>Puccinia pelargonii-zonalis</i> Doidge	PUCCPZ	
<i>Burkholderia caryophylli</i> (Burkholder) Yabuuchi et al.	PSDMCA	
<i>Erwinia chrysanthemi</i> Burkholder et al. pv. <i>chrysanthemi</i>	<i>DICKCC</i>	Plantehelseforskriften regulerer <i>Erwinia chrysanthemi</i> Burkholder et al. pv. <i>chrysanthemi</i> og pv. <i>dianthicola</i> . Vi har på bakgrunn av info fra NIBIO oppfattet at disse regnes som to arter nå, med de angitte kodene og navnene.
<i>Erwinia chrysanthemi</i> Burkholder et al. pv. <i>dianthicola</i> Dickeya dianthicola	<i>ERWICD</i>	

<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>dieffenbachiae</i> (McCulloch & Pirone) Vauterin et al.	XANTDF	
Strawberry latent C 'rhabdovirus' Strawberry latent C virus	STLCV0	
Potato spindle tuber viroid	PSTVD0	
<i>Aculops fuchsiae</i> (Keifer)	ACUPFU	
<i>Quadrascidiotus perniciosus</i> (Comstock)	QUADPE	NIBIO: uklarhet om riktig navn, må undersøkes nærmere
<i>Chaetosiphon fragaefolii</i> (Cockerell)	CHTSFR	
<i>Cryphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr	ENDOPA	
<i>Diaporthe vaccinii</i> Shear	DIAPVA	
<i>Puccinia horiana</i> P. Hennings <i>Puccinia horiana</i> Hennings	PUCCHN	
Potato stolbur phytoplasma	PHYPSO	(Uavklart hvilket navn som anbefales)
<i>Xanthomonas vesicatoria</i> (ex Doidge) Vauterin et al.	XANTVE	
Potato leaf roll polerovirus Potato leafroll virus	PLRV00	Ønsker risikokategorisert europeiske isolat (ikke-europeiske forventes uansett å blir regulert som QP i kommende regelverk)
Strawberry mottle virus	SMOV00	
<i>Mycosphaerella dearnessii</i> M.E. Barr Lecanosticta acicola (von Thümen) Sydow	SCIRAC	
<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>michiganensis</i> (Smith) Davis et al.	CORBMI	
Peach X-disease phytoplasma Candidatus phytoplasma pruni	PHYPPN	
Cherry leaf roll virus nepovirus Cherry leaf roll virus	CLRV00	
<i>Opogona sacchari</i> (Bojer)	OPOGSC	